

**Alexander Lange
Kielland**

*Vergif: Een
Roman uit
het Noors*

Alexander Lange Kielland

Vergif: Een Roman uit het Noorsch

Gepubliceerd door Good Press, 2022

goodpress@okpublishing.info

EAN 4064066313791

INHOUDSOPGAVE

[Voorwoord](#)

[Eerste hoofdstuk.](#)

[Tweede hoofdstuk.](#)

[Derde hoofdstuk.](#)

[Vierde hoofdstuk.](#)

[Vijfde hoofdstuk.](#)

[Zesde hoofdstuk.](#)

[Zevende hoofdstuk.](#)

[Achtste hoofdstuk.](#)

[Negende hoofdstuk.](#)

[Tiende hoofdstuk.](#)

[Elfde hoofdstuk.](#)

[Twaalfde hoofdstuk.](#)

[Dertiende hoofdstuk.](#)

Voorwoord

Inhoudsopgave

Deze roman van Kjelland is vroeger in het Nederlandsch vertaald. Maar onder den geheel misleidenden titel: **GETROUWD**. De Noorsche titel **GIFT** kàn wel Getrouwd beteekenen; doch hier was niet een verleden deelwoord, doch het zelfstandig naamwoord Vergif bedoeld.

Het Vergif van de verkeerde opvoeding op school èn in huis, die de jeugd bederft.

Deze roman is meer dan 20 jaar oud; maar hij is in zijn menschteekening en zijn aanval op geestdoodende klassieke schoolvorming en op de, alle nobele opwallingen smorende kleingeestige vormelijkheid, behoudzucht, lafheid, vrees en huichelachtigheid nog even frisch als toen Kjelland hem schreef.

In ons land is dezelfde strijd ook niet volstreden, sluimert hij langer dan goed is voor onze jeugd. Ook daarom lijkt ons het nieuw bekend maken van dit frissche en geestige en tegelijk zoo tragische werk een daad om gaarne te verrichten.

Red. W. B.

Eerste hoofdstuk.

[Inhoudsopgave](#)

Kleine Marius zat zoet en stil in de bank. Zijn te groote donkerbruine oogen gaven zijn bleek gezichtje een uitdrukking alsof hij verschrikt was; en als hem onverwacht iets gevraagd werd kreeg hij een kleur als vuur en stotterde.

Kleine Marius zat in op één na de achterste bank, met een wat krommen rug; want er waren geen leuninggen aan de banken en het was streng verboden tegen den lessenaar van de volgende bank te leunen.

Zij hadden aardrijkskunde van elf tot twaalf uur op een warmen Augustusdag na de vacantie. De zon scheen in den tuin van den rector en op de vier groote appels aan zijn appelboompje. De blauwe gordijnen waren voor 't eerste venster neergelaten, maar voor 't andere had Abraham een vernuftig bedachte zonnewijzer van inktstrepen in de vensterbank gemaakt. Hij telegrafeerde juist aan de vragers in de klasse, dat het over halftwaalf was.

„Welke steden zijn er nog meer?” vroeg de leeraar van den kathedraal en blies in een veeren pen. Hij was een specialiteit in 't snijden daarvan; en in alle klassen, waar hij les gaf, lag een sierlijke verzameling veeren pennen, die niemand anders dan de Rector gebruikte.

Toch had de leeraar, die Borring heette, moeite ze in orde te houden. Want het gebeurde vaak, dat de een of andere ontaarde leerling de pennen verzamelde in 't vrije kwartier, ze in een inktkoker stak en er zoolang mee omroerde in 't zwarte sop, dat de punten naar alle kanten uitstaken en de schachten vol inkt zaten.

Als dan daarna Borring in de klasse kwam en riep: „Neen maar, groote hemel! wie heeft mijn pennen vernield?”—dan klonk het antwoord vast en eenstemmig uit de heele klasse: „Meneer Aalbom!”

Want het was bekend, dat de Heeren Borring en Aalbom elkander haatten met een innigen haat.

Borring schrapte de penneschachten af en blies de fijne, witte en de van inkt doortrokken spiraaltjes van den kathedr weg.

„Nog meer steden.”—Hij mompelde even een zegenbede aan 't adres van Aalbom, „meer steden! nog meer!”

Geen ander geluid werd in de klasse gehoord, want de achterste bank moest vandaag een beurt hebben en daar antwoordde nooit iemand.

Dat wist ook iedereen; maar voor de orde kregen ze toch eens in de maand een beurt, opdat ze hun 4 op de lijst zouden kunnen halen.

En de vier of vijf jongens, die daar zaten, zagen er ook niet uit alsof ze er veel om gaven of ze àl of niet konden antwoorden. Daarom was er niemand op de voorste banken, die lust had gevaar te lopen door hun iets in te fluisteren.

Alleen hij, die juist een beurt had, zat onrustig aan zijn atlas te friemelen, die dicht voor hem lag. Want onder 't

overhooren moest hij, die een beurt kreeg en zij, die naast hem zaten, hun atlassen dicht slaan.

„Met een kaart vóór je is er geen kunst aan aardrijkskunde,” zei Borring.

Tegen zijn gewoonte in had hij een beetje geleerd, de lange Tolleiv; 't was over de steden in België; hij had zijn les thuis twee keer overgelezen en eens in de school.

Maar die stilte, telkens als Borring weer gezegd had: „Meer steden,” de heel vage herinneringen aan de Belgische steden, die na Brussel kwamen, en het ongewone voor hem, dat hij antwoorden zou,—dat alles snoerde hem den mond, hoewel hij heel zeker nog één stad wist;—hij zat den naam in zich zelf te noemen, maar hij durfde zijn mond niet open doen; misschien was 't wel heelemaal mis en zou hij als gewoonlijk door allen worden uitgelachen; 't was maar 't best te zwijgen.

De anderen op de achterste bank wachtten kalm en onverschillig hun lot af. 't Waren de grootste en sterkste jongens van de klasse; zij dachten er over om naar zee te gaan en gaven geen steek om hun rapport. Er was maar één van hen, die zijn aardrijkskunde-boek nam en 't onder de tafel hield om nog wat van de steden in België te leeren en van wat daarop volgde.

Kleine Marius zat zoo zoet in zijn bank. Zijn groote oogen volgden den leeraar oplettend, terwijl hij met iets onder den tafel bezig was; het leek wel, dat hij ergens knopen in legde en die met alle macht aantrok.

De heele klasse was zoowat aan 't gonzen in dit warme middaguur; ieder was met het zijne bezig. Enkelen deden niets, maar zaten met de handen in den zak en staarden in

de lucht; de een schreef Latijnsche zinnen achter een hoop boeken; een ander had zijn hoofd op zijn arm gelegd en sliep rustig; aan 't venster zat er een naar de vier appels van den rector te kijken, terwijl hij er over fantaseerde hoeveel er wel wezen zouden aan den anderen kant van den boom, dien hij niet zien kon, en ook in hoever het te doen zou zijn over dien muur te klimmen op een avond, dat het donker was.

Twee waren samen bezig met een groote kaart van Europa, waarop ze schepen lieten zeilen van spaanders, die ze onder van de tafel sneden. Er woei een vliegende zuidwesterstorm in 't Kanaal, zoodat „Freya” en „De goede Hoop” om het noorden van Schotland heen moesten varen, maar beneden bij Gibraltar lag de andere op den loer met een lang half potlood, dat hij in een inktpot had gestopt en dat een Algerijnsche zeeroover moest voorstellen.

„Meer steden, nog meer.”

„Nameur,” zeide Tolleiv plotseling.

De halve klasse keek verbaasd om, en in op één na de achterste bank was er zelfs één zoo onkiesch om zijn hoofd heelemaal onder tafel te steken, om te zien of hij zijn aardrijkskundeboek niet op zijn knie had liggen.

„Namen—niet Nameur,” zei de leeraar knorrig en keek in het boek vóór zich, „neen, dat komt nu nog niet. Er zijn..... laat eens zien..... er zijn drie andere, die eerst komen. Welke zijn dat?—toe nu! wat zijn dat voor steden?”

Maar nu had Tolleiv alles gezegd wat hij wist en hij verzonk in doffe berusting, zonder op te letten, wanneer de leeraar in een penneschacht blies en weer zei: „Welke steden zijn dat?”

Kleine Marius was zeker klaargekomen met zijn geheimzinnig werk onder de tafel; want op eens gooide hij wat naar zijn buurman en verborg zijn gezicht achter zijn handen, zoodat alleen zijn oogen er uit kwamen, die van den een naar den ander gingen.

De buurman van Marius stuurde wat hij gekregen had weer naar zijn buurman en zoo ging het de heele klasse rond. Enkelen lachten, anderen namen het kalm op, alsof zij er al aan gewend waren; ze zonden het door en gingen weer aan hun bezigheden—wat die ook waren.

Maar Abraham was bezig zijn zonnewijzer in de vensterbank te verbeteren, en toen zijn buurman hem een blauwen prop toegooide, werd hij knorrig. Hij kende die ratten wel, die Marius van zijn blauwen zakdoek maakte en ze verveelden hem zóó, dat hij de rat opnam en die door de klasse gooide zonder om te kijken.

Maar daardoor gebeurde het, dat de zakdoek van Marius in Spanje neerkwam en den roover met de koopvaardischepen op den grond sleepte, terwijl de twee, die midden in een spannenden strijd voor Gibraltar waren, opsprongen van hun bank.

Dat stoorde den leeraar: „Wat was dat daar?”

„Een rat,” was het onmiddellijke antwoord. Maar toen nu de welbekende rat van Marius bij zijn staart van den grond werd opgenomen, barstte de heele klasse in lachen uit; want Marius was erkend als een meester in 't ratten maken, vooral had hij slag om de ooren goed te krijgen.

Maar de Adjunkt werd boos: „Bah, Marius! ben je nu weer bezig met die flauwe ratten? Me dunkt, dat je nu toch te oud wordt voor zulke kinderachtige streken.”

Marius kreeg zijn zakdoek terug en begon—erg in zijn wiek geschoten—de knopen weer los te maken; toch moest hij nu en dan zijn lachen verbergen; hij vond het zoo grappig zooals Abraham die rat weggooide.

De leeraar keek op de klok. 't Uur was bijna om; hij legde zijn dierbare veeren pennen op zij, blies den kathederschoon, knipte zijn mes dicht en begon weer met zijn boek.

„Nu, Tolleiv!—je weet er weer niets van. Jij weet ook nooit wat.—Jij dan, Reinier! Kun jij me nog een stad in België noemen, behalve Brussel?—Namen is al genoemd. Nu!... meer steden, nog meer! Jij ook niet?—neen, natuurlijk! Jelui bent allemaal één pot nat, daar achter. Nu jij dan,—Sörensen! meer steden in België, behalve Brussel! toe dan! —”

„'t Is tijd,” meldde de conciërge aan de deur.

„Ja, kijk nu! Zoo gaat het! Hier zitten we uur in uur uit en verknoeien onzen tijd aan de luie bengels daar, die toch niet willen leeren; voor jelui helpt niets dan een flink pak slaag, en dat zou jelui hebben ook, als ik mijn zin kreeg.”

Toen gaf hij ze gauw allemaal een vier en schreeuwde door 't spektakel heen, dat nu in de klasse opging: „Den volgenden keer tot aan de rivieren in Frankrijk.” No. 1 zette een streepje met den nagel in zijn boek; Abraham legde een groote vouw in 't blad; twee broers, die samen één boek hadden, liepen onrustig rond om precies te hooren tot hoever ze moesten leeren.

„Tot de rivieren in Frankrijk,” riep Reinier en gooide met opzet een grooten inktmop op het blad, als teeken. Toen sloeg hij zijn boek dicht, opdat de vlek flink op 't andere blad overdrukken zou.

Kleine Marius keek met schrik en bewondering naar hem. Van twaalf tot één werd de klasse gesplitst.

De burgerscholieren, waartoe natuurlijk de geheele achterste bank hoorde, bleven zitten, om Engelsche les te krijgen; de gymnasiasten namen hun boeken en trokken naar een ander gebouw.

De lagere klassen, die daar waren, gingen om twaalf uur naar huis, zoodat de gymnasiasten in 't laatste uur een van hun lokalen in bezit namen. Met Abraham aan 't hoofd baande de acht à tien gymnasiasten zich een weg door 't gewriemel van de kleine jongens, die de gang in en den trap afstroomden.

„Fi donc!” riep Abraham, toen ze eindelijk het lokaal op de tweede verdieping bereikten, waar ze moesten wezen, „hier mag wel eens gelucht worden nu al die stinkers hier gezeten hebben.”

Alle vensters werden opengegoid en een paar „stinkers” die zich verlaat hadden en nog rondliepen bij hun lessenaars, werden onbarmhartig de gang in gegoid.

Bij elken jongen, die de deur uit stoof, hieven de kleinen buiten een wild wraakgeschreeuw aan; maar de gymnasiasten letten er niet op; zij sloten hun poorten, en de dikke Morten, die zich geduldig „achterblijver” noemen liet —waarom was niet juist te verklaren—werd op de wacht gezet.

Want de overmoedige stinkers, die op hun aantal vertrouwden en op de trap, waar langs ze konden vluchten, gooiden elkaar tegen de deur en rammelden aan den knop.

No. 1, die altijd dappere redevoeringen hield, stelde een uitval voor van 't vereenigde leger van de gymnasiasten;

maar de stemming was niet krijgshaftig. Abraham zat op den kathedr en peuterde aan 't slot; hij had zich in 't hoofd gezet, dat hij de lijst van de stinkers wilde zien.

Maar plotseling klonken buiten luide triomfkreten. Morten, de achterblijver, gluurde door de deur en riep toen ontzet zijn vrienden toe:

„Help, help! Ze hebben den rattenkoning gevangen.”

Abraham vloog van den kathedr, en de anderen volgden hem.—No. 1 kwam achteraan.

Kleine Marius was in handen van de stinkers gevallen.

Kleine Marius gaf den gymnasiasten veel zorg; hij was niet grooter dan een middelsoort stinker en hij wou niet groeien; daarom was hij altijd onder bescherming.

Maar vandaag hadden ze hem vergeten, terwijl hij zijn kostbare aantekeningen en thema-boeken zocht. En toen hij de trap op kwam en naar binnen wilde gaan, werd hij bij armen en beenen gegrepen door dertig kleine, vuile handjes en van de deur weggetrokken. En nu rolde kleine Marius heen en weer tusschen zijn vijanden, waar hij juist zoover boven uitstak, dat men zijn groote, wanhopende oogen kon zien en een paar dunne armpjes, die in de lucht schermden.

Maar ze stompten hem op zijn buik en knepen hem in zijn rug, trokken hem aan haar en ooren, en gooiden hem zijn eigen boeken naar zijn hoofd, terwijl zijn dierbare aantekeningen en themaboeken door de lucht stoven als losse bladen.

Aan dat spelletje werd plotseling en met geweld een eind gemaakt, toen de gymnasiasten naar buiten stormden; de kleintjes werden op zij gegoid en verdwenen achter deuren en langs de trappen, terwijl de bevrijde Marius bij de

gymnasiasten werd binnen gebracht. Maar nauwelijks hadden deze hun poorten gesloten of de gang was weer propvol van jubelende stinkers.

„Wraak!” riep Abraham.

„Ja, wraak! wraak!” herhaalde No. 1 en trok zich terug.

„Jij moet de vertoornde Achilles zijn!”

„Ja!” antwoordde kleine Marius met fonkelende oogen.

Als Marius de vertoornde Achilles was, zat hij op Abraham's schouders, en sloeg van daar zijn doodsvijanden onbarmhartig op 't hoofd met 'n lang lineaal.

De gymnasiasten grepen naar hun wapens. Uit de lessenaars werden de linealen gehaald; slingeraars en boogschutters voorzagen zich van stukken krijt uit de kist bij 't bord; zelfs nam No. 1 een heel klein lineaalje en liep er mee te zwaaien, terwijl hij de strijders vurig aanmoedigde—heelemaal aan 't andere eind van de kamer, achter den kathedr.

Abraham zette haastig zijn plan uiteen! zoodra de vertoornde Achilles het sein gaf, zouden ze het krijgsgeschreeuw aanheffen.

Morten, de achterblijver, zou de poort open gooien, de boogschutters en de slingeraars zouden een regen van pijlen en steenen uitzenden, terwijl de ruitery, gevolgd door de zwaar gewapende hopliden, zich op den vijand zouden werpen, om hun den weg naar de groote trap af te snijden. Daarna konden ze dan op hun gemak de verspreide stinkers vangen en ze elk afzonderlijk afmaken.

Alles was klaar; en 't was heel stil geworden in de gang. De vertoornde Achilles steeg te paard en plotseling werd het vervaarlijk oorlogsgeschreeuw der gymnasiasten

aangeheven. Morten, de achterblijver, rukte de poort open, een regen van projectielen verduisterde de lucht; „astati” en „principes” rukten in volle vaart aan, maar heel vooraan in den strijd stormde de vertoornde Achilles op zijn paard; en zwaaide zijn geweldige lans.

Maar een stilte—plotseling—de lucht doorklievend als een bliksemstraal uit den hemel—diep en onheilspellend als steeg ze op uit Hades¹—doofde het woeste wapengekletter en nagelde de overwinnende schare der gymnasiasten aan den grond vast.

Want midden in de wijd open deur stond een kleine, dikke man, met een dichtgeknoopte grijze jas aan, een groene muts met oorkleppen op. Midden op zijn buik was een groote krijtvlek, die getuigde van een welgemikten worp.

Sprakeloos staarde hij van den een naar den ander. No. 1 zat al lang met zijn rug naar 't geheele tooneel en zijn neus in een grammatica. De slingeraars lieten hun stukken krijt vallen, de zwaar gewapende hoplieden hielden hun linealen op den rug; maar de vertoornde Achilles trok de beenen op, schrompelde heelemaal in elkaar en gleed als een aal langs den rug van Abraham naar beneden.

„Ja, ik zal jou leren,” riep eindelijk de rector, toen hij zijn stem weer meester was. „Ik zal jou leren zoo'n lawaai en zoo'n woest spektakel te maken! Wat is dat hier? Wie heeft er meê gedaan? Dit moet eens voorbeeldig gestraft worden! Jij Broch, deedt zeker niet meê?”

„Welneen,” antwoordde No. 1 met een onschuldigen glimlach.

„Maar Marius!—Marius, jij deedt meê,” riep de rector bitter, want kleine Marius was zijn lieveling; „hoe kwam je daar toch bij? op Abraham’s rug? Wat moest je daar uitvoeren?—Nou...?”

„Ik moest de vertoornde Achilles wezen,” antwoordde kleine Marius met bevende lippen en keek op met zijn verschrikte oogen.

„Zoo moest je dat? Hum... moest jij de vertoornde Achilles wezen; ja, daar lijk je nog al op; precies zoo heb ik hem me altijd voorgesteld.”

De rector moest naar het venster gaan om zich ernstig te houden; maar de heele klasse begreep wel, dat de storm voorbij was.

Toch stonden allen met diep berouwvolle gezichten naar het standje te luisteren, dat de rector hun gaf, vóór hij den leeraar ging opzoeken, die surveillance had. Want dit was duidelijk, dat zulk een wanorde alleen ontstaan kon, doordat de surveilleerende leeraar zijn plicht verzuimde.

En wat was het voor den leeraar Borryng niet een genot en een vreugd den rector te kunnen melden, dat Mijnheer Aalbom surveillance had en, voor zoover hij wist, naar het Athenaeum gegaan was om de courant te lezen.

Tweede hoofdstuk.

[Inhoudsopgave](#)

Kleine Marius was de beste vriend van Abraham en Abraham was het ideaal van kleine Marius.

Ze maakten gewoonlijk samen hun werk op Abraham's kamer en 't zou moeilijk te zeggen zijn hoe kleine Marius zich op school gered zou hebben, zonder dien steun. Want hij was slecht in alle vakken—behalve in 't Latijn.

Maar dat was zijn vak. Latijn kon hij! Er was geen hoofdvorm, geen bijvorm, geen onregelmatigheid, en geen regel, geen uitzondering in het uiterste plooitje van Madvigs¹ wijden geplooiden omslag verborgen,—als je maar bij kleine Marius kwam, hij wist het allemaal.

Van den eersten dag af, dat de rector hen „mensa”² liet verbuigen, had Marius zich onderscheiden.

Want de rector was zelf bij zijn moeder geweest en had gezegd, als kleine Marius goed oppassen wou, dan zou hij mogen studeeren. De rector zou hem een vrijplaats aan de school bezorgen en hem later ook wel in 't oog houden.

Dat was een geluk en een groote steun voor de moeder van Marius. En ze prentte hem dan ook in wat een gunst het was van den rector, dat hij zou mogen studeeren, als hij knap in het Latijn werd; want dat was de bedoeling.

En daarom ging ieder woord uit den mond van den rector regelrecht in 't hoofd van Marius en zette er zich zoo vast als een spijker in een muur.

Maar hoewel zijn hoofd ruim was en eigenlijk te groot voor zijn klein lichaam, was er toch ten slotte geen plaats genoeg voor het andere, dat toch ook geleerd moest worden.

Het Latijn van den rector overstemde alles, legde beslag op heel zijn vermogen om in zich op te nemen; verbruikte alles wat hij aan geheugen had en groeide als de dokkebladen in 't sprookje van Andersen (De gelukkige familie) over alles heen, zoodat al wat anders misschien in hem zou ontkiemd zijn aan belangstelling, leerlust of nieuwsgierigheid, geheel verstikte en hij werd, zooals de rector met trots zei, een volbloed Latijner.

De rector liep heen en weer voor de klasse en wreef zich stralend van verrukking in de handen, terwijl kleine Marius onvervaard voortging met lange vormen en uitgangen, die haast niet uit te spreken waren; nooit een fout, nooit een aarzeling. Met de oogen stijf op den rector gericht en de vingers bezig met de wonderlijkste rattenknoopen in den zakdoek:

- „Monebor,
- Moneberis,
- Monebitur,
- Monebimur,
- Monebimini,
- Monebuntur.”

„Goed zoo, mijn jongen, heel goed,” zei de rector; en hij kon niet begrijpen, dat het in andere vakken zoo slecht ging met kleine Marius.

Alle leeraars klaagden, en de rector moest nu en dan streng voor zijn lieveling zijn, en hem berispen, ja, hij had zelfs een paar keer gedoeld op de vrijplaats, die Marius had en die hij niet moest verspelen.

Maar alles was vergeten, als Marius weer een moeilijke verbuiging kreeg om op te zeggen, en dan legde de rector hem de hand op 't hoofd: „Nou, nou, kleine Marius, 't zal wel gaan met de wiskunde en al dat andere, als je maar wat grooter wordt en wat vleesch op je botten krijgt. In 't Latijn ben je een heele professor.”

't Was werkelijk een eerezuchtige droom van den rector om kleine Marius tot iets groots, iets geleerds te maken, zooiets als Madvig; zelf zou hij dan al tevreden zijn met genoemd te worden als degene, die de eerste schreden van 't kind of den jongeling naar den Parnassus³ geleid had.

Kleine Marius ging meê zonder er veel over te denken waar dit op uit moest loopen. Hij was naar het oordeel van alle leerlingen en kameraden vreeselijk kinderachtig; en als 't niet om 't Latijn was, had hij nooit in zoo'n hooge klasse moeten zitten.

Daarom was hij bijna een soort van zondenbok in de klasse geworden, tot Abraham zich over hem ontfermde. Abraham was sterk en nog al knap, en daarbij had hij een zekere positie in de school als de zoon van Professor Lövdahl.

Marius had Abraham altijd uit de verte vereerd; maar toen ze nu groote vrienden werden, was hij uitgelaten van

blijdschap. Als hij bij zijn moeder thuis kwam, praatte hij onophoudelijk over Abraham, en als ze samen hun werk zaten te maken, was hij voortdurend in één verrukking.

De reden waarom Abraham zich over hem ontfermde was, dat Mevrouw Lövdahl eens gezegd had, dat de moeder van kleine Marius heel ongelukkig was: eenzaam en verlaten in de wereld. De woorden haakten zich in zijn geest vast en toen hij weer eens zag hoe Marius door zijn kamaraden geplaagd werd en door de stinkers vervolgd, wierp hij zich plotseling op als zijn verdediger; en toen duurde het niet lang of ze waren onafscheidelijk.

Abraham had niets tegen die stille aanbidding, en dan was het ook voor hem, die al een half jaar hopeloos verliefd was, een groote troost zijn verlangen, zijn klachten, zijn hoop en zijn wanhoop te kunnen uitstorten in het hart van kleine Marius.

Kleine Marius zat te luisteren met open mond. Wel had hij hoog tegen Abraham opgezien, maar dat hij zóó groot, zóó verheven was—verliefd, werkelijk ongelukkig verliefd—dat ging boven Marius' begrip en bracht hem in een nóg grooter bewondering.

't Was hem alsof hij zelf groeide door 't meê dragen van dat noodlottig geheim; en als hij haar op straat tegenkwam—het was een van de volwassen dochters van Proost Sparre—dan zag hij haar met zijn groote, bruine oogen half verwijtend, half met een uitdrukking van geheimzinnig mede-weten aan.

Marius kwam op een middag om zijn werk te maken. Abraham zat met het hoofd in de handen, staarde op het

tafelblad en scheen niet te merken, dat er iemand binnenkwam.

Kleine Marius ging toen voorzichtig naar hem toe en legde de hand op zijn schouder.

Abraham schrikte op—in de war—zonder zijn gedachten nog bij elkaar te kunnen krijgen. Maar toen zag Marius hem zóó deelnemend aan met zijn groote, vochtige oogen, dat het den ongelukkige, met zijn hopelooze liefde, goed deed.

„Heb je haar vandaag gezien?”

„Spreek niet over haar!—Noem nooit haar naam meer, versta je, Marius!—Als je mijn vriend bent, zweer me dan, dat je nooit haar naam meer noemen zult, zweer me dat!”

„Dat zweer ik,” fluisterde kleine Marius bewogen.

Dat kalmeerde den andere. Hij ging weer zitten, verborg zijn gezicht in de handen en zuchtte. Zoo zaten zij een paar minuten.

Eindelijk zei Abraham met een doffe, griezelige stem en zonder op te zien: „Ze heeft me trouweloos verlaten; alles is voorbij,—ze is verloofd!”

Marius gaf een gillette; maar hij mocht niets vragen om zijn eed van daar straks.

Weer na een stilte voegde Abraham er mat en met een klanklooze stem bij. „Met Erichsen, den telegrafist.”

„Met hem!” riep Marius uit. „Hij heeft twee keer toelatingsexamen voor de universiteit gedaan, maar zakte allebei de keeren met glans!”

„Is dat waar?—Marius?”

„Zoo waar als ik hier zit. Moeder heeft het me zelf verteld. Zij kent hem.”

Abraham glimlachte honend.

„Ik zal hem niet vermoorden, Marius.”

„Heb je daaraan gedacht?”

„Mijn eerste gedachte was: bloed! Hij of ik. Maar nu zal ik me op een andere manier wreken.”

Hij streek zijn haar op, nam de boeken van de plank en gooide ze op tafel.

„Nu beginnen wij aan onze wiskunde. Geen woord meer over dat andere.”

Nu werkten ze samen wiskunde op deze manier: Abraham, die de bewijzen begreep, liep ze door en verklaarde ze, en telkens vroeg hij: „Begrijp je?” en dan antwoordde Marius: „Ja.” Maar dat was een leugen; hij had nooit een woord van wiskunde begrepen en allerm minst vandaag.

Toen zij klaar waren met alle lessen voor den volgenden dag, sloeg Abraham zijn laatste boek dicht en zei: „Zóó zal ik me wreken.”

Marius keek verwonderd naar hem en naar 't boek.

„Door te werken, begrijp je? en als ik dan van de universiteit komt met 'laud,' of misschien met 'prae ceteris,' en haar tegenkom met haar ellendigen telegrafist, dan zal ik haar aankijken—zooals je weet, dat ik kijken kan,—en dat zal mijn wraak zijn.”

Abraham fronste de wenkbrauwen, zoodat ze ineens liepen en staarde Marius aan; en hij voelde dat dit de vreeselijkste wraak wezen zou.

„Daar komt Moeder aan,” zei Abraham; hij hoorde de deur van de kamer van zijn ouders, van de zijne gescheiden door een smalle gang die naar de keuken liep.